

SWERTS, Lambert (Hasselt 13 april 1907 – Antwerpen 21 juli 1980).

Was de oudste uit een arbeidersgezin in Hasselt, dat acht kinderen telde. Swerts volgde lager onderwijs in zijn geboortestad, en enkele jaren middelbaar onderwijs in Wallonië. Hij werd bankemployé in 1923 en bleef dit tot 1935, toen hij als journalist in dienst trad bij *Het Belang van Limburg*. Hij viel zonder werk einde 1938 en werd na de Duitse inval in 1940 vertaler bij het provinciebestuur te Hasselt. Vanaf september van datzelfde jaar bekleedde hij het ambt van kabinetssecretaris van oorlogsgouverneur Gerard Romsée en later van diens opvolger, Jozef Lysens.

In september 1944 werd Swerts wegens incivisme gevangengenomen. Het krijgshof in Luik veroordeelde hem tot 15 jaar gevangenis. Hij kwam vervroegd vrij in 1950 en vestigde zich in Antwerpen. Een aantal jaren verdiende hij zijn kost met het schrijven van volksromans. In 1955 werd hij hoofdredacteur van *Ultramaré*, een missienieuws-agent-

V.l.n.r.: Jef de Belder, Lambert Swerts, Marcel Matthys en Urbain van de Voorde in het Teutoburgerwoud (Duitsland) in 1941. Swerts was een diepreligieus Vlaams-nationalist die het Limburgse Voor Altaar en Haard stichtte. Tijdens de bezetting werkte hij mee aan *Volk en Staat* en *De Toekomst* en werd hij kabinetssecretaris van oorlogsgouverneur Gerard Romsée. Na 1945 publiceerde hij gedichten, romans en "Dagboek van een zware tijd. Repressiejaren 1944-1950" (1968).

schap. Enige tijd later trad hij als redactiesecretaris in dienst van *Kerk en Leven*, het Vlaams parochieblad. Hij bleef dit tot aan zijn pensionering.

Swerts, een diepreligieuze en erg bewogen man, publiceerde gedichten en romans. Ook schreef hij honderden korte verhalen, luisterspelen, recensies, reisverslagen, reportages en gelegenheidsartikels. Hij was meer polygraaf dan kunstenaar.

Swerts manifesteerde zich vanaf het einde van de jaren 1920 als Vlaams-nationalist. Hij richtte in Hasselt een flamingantische studiekering op: *Voor Altaar en Haard*. Ook stichtte hij, onder dezelfde benaming, het maandblad van de Limburgse Vlaamsch-Nationale Wachten (VNW). Tijdens de oorlog werkte hij mee aan het collaboratiedagblad *Volk en Staat*, aan de pro-Duitse krant *Limburgse Koerier* in Maastricht, en vooral aan *De Toekomst*, het weekblad van het Limburgs Vlaamsch Nationaal Verbond (VNV) – hij was overigens medeoprichter en redactielid van dit blad.

In 1943 publiceerde Swerts de brochure *Limburgse Galerij in Vlaanderens Heldentempel*, een ode aan gesneuvelde oostfrontsoldaten. Ook gaf hij lezingen voor de Nationaal-Socialistische Jeugd Vlaanderen (NSJV). Zijn journalistieke en propagandistische collaboratie werd hem na de oorlog erg kwalijk genomen.

Na zijn vrijlating poogde Swerts de nagedachtenis van Theo Brouns, kabinetschef van Romsée en Simon Lindekens en, vanaf de herfst van 1942, gouwleider van het VNV, in ere te houden. Hij werkte mee, onder een schuilnaam, aan de gedeeltelijke publicatie in 1951 van diens gevangenisdagboek. Ook was hij betrokken bij de volledige uitgave van dit dagboek in 1969. Verder schreef hij, in samenwerking met Marcel Beerten, een korte biografie van de in 1946 gefusilleerde gouwleider in *Twintig Eeuwen Vlaanderen* (deel 14, 1976, p. 441-

444). Zijn eigen gevangenisleven heeft hij beschreven in *Dagboek van een zware tijd. Repressiejaren '44/50* (1968).

LITERATUUR: M. de Munck (red.), *Leven en werk van Lambert Swerts*, 1977; – P. Schrijvers, *De Toekomst. Het oorlogsweekblad van het Limburgse VNV, 1941-1944*, 1987; – D. Janssen, 'Lambert Swerts', in *Cahiers van de Koninklijke Vereniging van Limburgse Schrijvers*, jg. 1, nr. 1 (maart 1990); – E. Raskin, *Gerard Romsée. Een ongewone man. Een ongewoon leven*, 1995.

ILLUSTRATIE(S), zie: Edward Anseele, Antwerpen-stad, Belgisch rationalisme, Achiël Denys, Frankrijk-Vlaanderen, Gent, Bert d'Haese, Paul Hymans, leger, Fernand Neuray, onderwijs (hoger: Gent), Alfons van de Perre, Julia Putman, Jan Quintens, Emmanuel van Straelen, Alfons Verbist, verkiezingen, Amaat Vyncke.

EVARD RASKIN